

FEJTÖRŐ.

— Rovatvezető: Csiszár József. —

1. Számítási kérdés:

Minő értékviszony felel meg 25 százalékos arany agóinak (Csiszár J.)

2. Földrajzi kérdés.

Melyik Amerikai város az mely ugy a kereskedelem mint a tudományos műveltség szempontjából Amerika első városai közé tartozik? Melyik államban fekszik s melyik nagy férfinak születési helye? Micsoda nagy harc kezdődött e városban? Hogy nevezik e várost műveltségénél fogva? (Kun Béla)

3. Történelmi kérdés.

Ki volt azon francia tábornagy, a ki 1794 óta számos hadjáratban vett részt? XVIII. Lajos pair-ré nevezte ki? Volt hadügy és tengerész miniszter. (Csiszár J.)

4. Természetrizai kérdés.

Melyik Ázsiából származó gazdasági növény az, mely a homokos haza földet kedveli? Fogyókere elágazó, levelei szividomnak, virágzata fürtös. (Perl Jenő.)

5. Fizikai kérdés.

Ki állapította meg az égi testek rendszerét? Ki állította fel a bolygók mozgásának kinematikai törvényeit s ki a nehézkedés elméletét? (Kun Béla.)

A 10. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése: **Számítási kérdés:** Az egyenlet következő: $(400 + x)$, $512 = 134 + x$, $x = 56$. Tehát a ruhát 56 koronába számították. **Földrajzi kérdés:** Karlsbad, Csehországban fekszik. Legrégibb forrása a Sprudel, melynek lerakódása mészállományu kérget alkot. **Történelmi kérdés:** Ney altábornagy, elchingeni, és moszkvai herceg. Legelőször 1806-ban a jenai ütközetben tüntette ki magát. 1813-ban Hützennél és Baätzennél ő rendezte a seregeket, ugyanezen évben Dementzennél megveretett. 1769-ben született s 1815. decz. 7-én halt meg, a mikor Párisban meglőtték. **Természetrizai kérdés:** Tengeri nyúl. A nyulak családjába (Leporidae) tartozik. **Vegytani kérdés:** Narcotianin. **Képtalány:** A Tiszából a Dunába foly a víz.

Helyesen megfejtették: Lindauer Ferencz, Blaske Lajos, Hirschi Jenő, Kohn Béla, ifj. Rónai Ede, Berkovics Miklós, Dudinszky György, Sztanker Géza, Perl Jenő, Weiszkopf Rezső, Spitzer Zoltán, ifj. Marschalkó Béla, Kovács János, Schnauffer Ferencz, Brüll Imre, Scholz Aladár, Kvapil Jenő, Pártos Imre, Hecksch Ödön, Fehér Dezső, Fülöp János, Besztercei Izsó, Ágh Béla, Obermayer Imre, Dein György, Szöllösi Szepesi Géza, Kerbler Lajos, Hoffer Lajos, Engl Kálmán, Schlesinger Béla, Tamaskó

„Kosmos” müintézet nyomása, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

Lajos, Schmied Ernő, Grósz Béla, Keresztesi Péter, Szamosi István, Egresi Árpád, Alföldi János, Farkas György Szöllösi Fe encz, Vedres Károly, Vass Lajos, Grünfeld Ignác.

A kitűzött jutalmat Szöllösi Ferencz (Bpest IV. kecskeméti-u. 2. sz.) nyerte el.

IRODALOM.

László főherceg élete. A következő felhívást kaptuk: Ez év április havában rendkívül díszes kiállításban és eredeti képekkel megjelent az egész magyar nemzet által gyászba borult szeretettel megsiratott, oly korai, s oly tragikus halált ért felejtetetlen, deli szép, igaz magyar, s oly nemeslelkű fejedelmi sarjrol szóló nagy művem: László főherceg. Művem legelső sorban József főherceg és József Ágost főherceg Ó Fenségeik gazdagítottak maradandó becsü adataikkal és közleményekkel, mely legjobb ajánlattal bocsátom e felhívásomat a magyar értelmiség elé. Irott emléket állítottam annak a felejtetetlen fejedelmi sarjnak, ki a mi legmagyarabb főhercegünknek, József főhercegnek összes erényeit örökölte, s az igaz hazafias érzésből fakadt őszinte kegyelet, melylyel művemet megírtam, az egész magyar nemzet el nem muló kegyeletével ugyanegy. A mű előfizetési ára 3 frt., Győr 1896. Thewrewk István.

Szerkesztői telefon.

Priamus. Nem tagja a főrendiháznak. **Buczko G.** Miskolcz. Megkaphatja. Az I. évfolyam ára 2 frt 60 kr. köve s ezt csak a szerkesztőségben rendelheti meg; a II. évfolyam ára 4 frt, ezt meg a kiadóhivatalnál szerezheti be. **3641.** előfizető. Tudósítása rég idejét multa. Levelét ne a kiadóhivatalhoz küldje, hanem a szerkesztőségbe. **N. N. Baja.** Igyekeztek annyit gyűjteni, a mennyi kell. A Nemzeti Múzeum mindenrap nyitva van délelőtt 9-től 1 óráig. **Trammer I.** Budapest. 1. A kiadóhivatalba menjen el, ott megkapja. 2. Dr. Koltai V. tanár ur munkatársa e lapnak, a mult évben a szüniidőben ő szerkesztette a „T. L.-t.”. **Circa.** Névtelen kérdésre nem reflektálunk. **Árkay F.** Budapest. A kiadóhivataltól szerezze. **Sch. F.** Sopron. Szerezze meg Tom-Titot, megjelent az Athenaeumnál, ára 2 frt, abban sokat talál. Ajánljuk továbbá a Természet tudományi közlöny régibb és újabb füzetait. **1243.** előfizető. 1. Nem azon, hanem Anti bácsi néven ír. 2. Nem tudjuk, mert semmi összeköttetésben nem vagyunk vele. **K. H.** Székesfehérvár. Különösek tartjuk, hogy egyszerre Brjörnszonból fordított verssel áll elő. Alantabb is kezdhetné. **Sziklai József Eperjes.** A pályázatnak a jutalom nem felel meg, ezért küldtük vissza a könyveket. **W. R.** Miskolcz. Küldje be. **Sz. Géza,** Eperjes. Kérdését tisztábban formulázza, mert így nem értjük. **Rónai M. Gyula.** 1. Szentpáli Janka lakását nem tudjuk. 2. Az a szabócézég öz. Péntek Mihályné és társai Bpest. VIII. József-körut 64. forduljon hozzájuk kérdésével. **Szikfalvy.** A vers nagyon szép. Irjon eredetieket. **Több kérdésre a jövő számban.**

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:

Egész évre ... .. 4 frt.
Fél évre ... .. 2 frt.
Negyed évre ... .. 1 frt.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:

Dr. RUPP KORNÉL
főgymnasiumi tanár.

Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IX., Soroksári-utca 31.

KIADÓHIVATAL:

Budapest, VI., Teréz-körut 23. sz.

HIRDETÉSEK

felvételnek és jutányosan számíttatnak

Nagyhét.

(*) A mai nappal veszi kezdetét a nagyhét, a keresztény világ egy fontos és kiváló időszaka, mely a megváltás művének emlékezetét ujtja meg s melyben a hívők ezrei a szokottnál nagyobb odaadással foglalkoznak a keresztény hiten alapuló igazságok kontemplációjával.

Bizonyos meghatottság uralkodik a lelken, valami különös érzés, mely a szív mélyéig hat és külsőségekből is megnyilatkozást követel. Mintha az évek ez a hete teljesen különbözne a többi! Hogyne különbözne! A neve is mutatja, hogy nem olyan közönséges, mint a többi.

Jelentőségét és fontosságát nagyon érzi a tanuló ifjuság is.

Eltekintve attól, hogy a hét elejével a munkaidőnek egy fontos és lényeges része zárul be, a melyben ismét egy időszak munkásságáról számol be az iskolai értesítő, — fontos és lényeges azért is, mivel a pihenés néhány napjának jelenti kezdetét, mely az új év óta megkezdett munka után, nemcsak jól esik de szükséges és hasznos is.

Ha a jól végzett munka után valaha kelleme a nyugalom és pihenés, akkor az évek ebben a tavaszi szakában kétszeresen az. Nem vagyunk a meleg szobára utalva, mint a karácsonyi szüniidőben, hanem szabadság, levegő és napsugár után vágyó lelkünk életet, örömet és tavaszt talál a fakadó, rügyedző, bim-bózó szent természet ölen.

A mindenütt nyüzsgő élet hivogatólag hat reánk, hatással van testünkre és lelkünkre egyaránt, mintha fűgőbbek, mozgékonyabbak volnánk s mintha a tavaszi napsugár a mi lelkünkben is új életet fakasztana?!

A természet újjászületésének ünnepébe be-

leillik a keresztény-világ közeledő nagy ünnepe, a husvét.

Az ünnepi hangulat fölemel és magával ragad bennünket is. Élni és dolgozni vágyunk! Igen, élni és dolgozni.

Nem élet az, a mely nincs munkához kötve. Hiszen a természetben is minden, a mi él, dolgozik, munkálkodik. A nyüzsgő hangyanéptől kezdve a teremtés koronájáig mindennek dolgoznia kell. Mindennek, a mi a világon van, be kell tölteni hivatását: az ég csillagainak milliárdjaira mosolyogva tekint fel a millió kis virág, melyek mindegyikének pályafutását ki-mérte hatalmas kezével az alkotó!

Az egész természet lázas mozgásban van, minden, a mi él, törekszik megfelelni rendeltetésének. S azért ne gondold, te tanuló ifju, hogy a te rózsás éveid kivételt képeznek a mindenkit kötelező örök törvények alól! Ne gondold, hogy te kivonhatod magad a munka, a kötelesség, az mindenkit egyformán kötelező feladatok teljesítése alól: az élet tavaszán te vagy a virág, a mely nélkül rideg, üres, élet-telen volna a tavasz.

Te és a tavasz testvérek vagytok. Nektek élni, virulni és ragyogni kell! De te, ifjuság csak akkor virulsz, ha megfelelsz ama várokozásoknak, melyeket hozzád fűznek . . .

Töled sok örömet, szép előmenetelt, tisztességes készütséget, a jellemnek tisztaságát várják tanáraid, édes szüleid, — s mindenek fölött magyar hazád. Megérted-e a kötelesség szavát? Tudod-e, mivel tartozol ezeknek? Ha olyan ifju vagy, a ki tiszta lélekkel felelhetsz rá igent, szívből köszöntlek a fellamadás nagy ünnepe, s üdvözöllek az első, ragyogó tavaszi napon.

MIAMIS KIRÁLY.

Irta: WALDEN EDMUND.

— Már akartam mondani, Master, hogy ma napfelkelte előtt én a csónakon elmegyek Stacket-Harbourba, mert hisz egyre megy, ha hárman, ha négyen vagyunk itt tétlenül; azután visszatérek a szükséges emberekkel, vízreocsátjuk a «Molly»-t s ha csak lehetséges, elbánunk ezekkel a ficzkókkal is. Ha akarja, Master, még most is elmehetek; de John szavai után itélve, nem tartanám célszerűnek. Szerintem a ficzkóknak itt a tavon van elegendő kémük, a kik aztán gondoskodnak arról, hogy a rablóknak egy könnyen bajuk ne essék. Ha egyszer meghúzták magukat valahol, hiába kutatunk itt a szigeteken; meg aztán könnyen vissza is vonulhatnak a francia Kanadába. Nappal csónakkal kimenni a tóra, azért veszélyes a dolog, mert a hatevezős csónak elől nem lehet a legnagyobb erőfeszítés mellett sem menekülni.

— Némi hallgatás után így szólt az öreg:

— Osztom nézetted; ily körülmények között veszélyes dolog kicsónakázni a tóra, mert ha csak észre veszik is, gyanakodnak és így kutatás után könnyen ránk akadhatnak. Inkább kísértük meg ma este az ifju fogoly kiszabadítását. Ma a banditák nem lesznek otthon, nem is fog sok nehézséggel járni.

— Igen, Master, ez helyes. Nem is aludnám nyugodtan, ha csak valamit nem tennék a szerencsétlen ifju érdekében.

John is örömmel értesült atyja elhatározásáról.

— Furesa, mondá Bob nevetve, hogy a ficzkók indiánoknak nézték a két fiatal. Annál jobb, legalább nem sejtik, hogy mi is itt vagyunk, ha mindjárt látnák is a «Molly»-t.

Alig fejezte be Bob beszédét, a fiatal indián a csatorna és a «Molly» felé mutatva, így kiáltott: Hugh.

Gyorsan felugrált fekvőhelyéről a három férfiú és a bokrokon át látták, hogy az ismert hatevezős közeledik a «Molly»-hoz.

— No hát, itt vannak, — mondá Burns mély hangon.

— Hadd legyenek csak, Master, morgott Bob. Oda durrantunk egynéhányszor, tudom, elmegy a kedvük.

— Hallgass Bob, nézzük meg, mit akarnak tulajdonképen.

John nem szólt semmit, de arca eléggé elárulta, hogy kész szembeszállni a kalózokkal. Az indián egész közömbösen állott ott a

férfiak mellett; puskáját vizsgálgatta és a lőpor után nézett.

Mindannyian a közeledő hatevezősre ügyeltek, a melyben tizenkét fegyveres férfiú ült, a kik bámulattal néztek a megfeneklett «Molly»-ra.

— No nézze meg az ember, — mondá Hollins, a ki kormányzott, — a vihar mégis csak vetett ki valamit a partra. Ez örvendétes dolog, Boys. Olyan, mint egy partra vetett cset; remélhetőleg a tartalma is megfelel külső-jének.

Az evezősök abban hagyták munkájukat, a mire Hollins tüzetesen megvizsgálta «Molly»-t.

— Nem a vihar vetette ide ezt a vitorlást; kormányosa akarta, hogy ide kerüljön. Ha a vihar vetette volna partra, akkor nem itt, hanem amott volna, a mely szavaknál a legközelebbi szigetre mutatott.

Elővette távcsövét; először a «Molly»-ra, majd a legközelebbi környékre szegezte.

A mint észrevették ezt a «Molly» emberei leguggoltak.

— A vitorlason három-négy ember lehetett, hol vannak ezek most Dick? — Mondá egy vörös szakállu, durva kinézésű legénynek, — nem tévedtél te az este, csakugyan indiánokat láttál?

— Akármi legyenek, ha indiánok nem voltak, a kik a kanoeben eveztek, hogy tisztán láttam sólyom-tollukat.

A csónak már ott volt a «Molly» mellett. — Az árboc eltörött, törzse azonban még elég erősen áll, — szólt Hollins.

— De hol lehet a vitorlás legénysége?

— Valószínű, partra szállott.

— Nem látom itt a vitorláshoz tartozó csónakot, valószínű, abban mentek el.

— Csak kellett volna látnunk a tavon.

— Miért, kapitány ur, hát ha éjjel mentek; hisz ily síma vizen akár dióhéjban is be lehet járni az Ontariot.

— Igazságod van. Maguk nem tudták vízreocsátani, elmentek tehát segítségért. Hihetőleg csakhamar visszafognak térni. Nézzük tehát meg közelebről.

Hollins két társával felment a vitorlásra. Körülnéztek, azután pedig leszálltak a hajó belsejébe.

Szomoruan nézte mindezt Burns. Hollins átnézett mindent és megelégedett a hajóval, a mi kitetszik ezen szavaiból. — Ilyen rakodmánya van ennek a vitorlásnak, melyet bármikor pénzzé tehetünk.

Örömmel hallották ezt a czimborák. Hollins átvizsgálta az egész hajót és ő is meggyőződött arról, hogy a hajónak nincs baja és minden nagyobb nehézség nélkül vízre bocsátható.

Meg is akarta ezt mindjárt próbálni, a fedélzetről így szólt embereihez. — Czimborák, mondhatom, zsiros falat ez a vitorlás, de itt kirakodni hosszas dolog, azért lássatok hozzá, hogy mihamarabb vízre bocsáthassuk.

— Éljen derék kapitányunk, — kiálták erre mindnyájan.

— Először is vágjátok le teljesen az árbocot, dobjátok le a vitorlásról, azután pedig majd meglátjuk, mire mehetünk egyesült erővel.

— Istenem, — mondá Bob, a mint ezt látta, — a ficzkók vízre akarják bocsátani a «Molly»-t — Csak hadd vesződjenek; majd meglátjuk, mit tehetünk.

Feszült figyelemmel kísérték mindnyájan a kalózokat.

Meglátszott munkájokon, hogy értenek hozzá. Csakhamar lehengettek az árbocot a hajóról egyesült erővel és a lehető legnagyobb ügyességgel fogtak a dologba, hogy a hajót minél előbb vízre bocsássák. Többféle kísérletet tettek erre; de úgy látszott, erejük nem elegendő. Végre hosszas fáradozás után tervük sikerült: a «Molly» birtokosainak öröme is, szomorúságára is, vizen lengett. Nagyon aggódtak, hogy mindörökké elveszik hajójukat.

— Hát most mit tegyünk Master? — kérde Bob, amidőn a «Molly»-t vízre bocsátották. — Mégis jó lett volna az én tanácsomat követni. Négyet nagyon könnyen leteríthettünk volna közülök, a többivel meg csak elbántunk volna valahogy.

— De a «Molly» vizen volna e már akkor?

— Jól van; ezt megtették ők, a mi erőnk ez felülmulta volna. De most itt az idő; tegyünk már valamit, mert különben elveszik a «Molly».

— Vért nem szeretnék e miatt ontani.

— Nem kell ezeket sajnálni; akasztófára való valamennyi. Csak azt kell venni, Master, hogy jogos tulajdona forog veszélyben.

— Nem én, azt nem teszem.

— De hát hogyan fogjuk a «Molly»-t visszaszerezni, ha nem lövünk rájuk; különben aligha vehetjük el tőlük.

— Csak várjunk, majd eljön a kellő pilla-

nat, a midőn majd mi is cselekszünk. El mehetnek a hajóval új árboc nélkül is?

— Nem hiszem, de ők majd segítenek magukon.

Az öreg Burns, a ki tagadhatatlanul bátor ember, nemcsak a vérontást akarta elkerülni, hanem feltette fiát is, a ki könnyen itt lelhetne volna halálát a kalózokkal való küzdelemben. A hajóról vig ének, durva kiabálás hallatszott, a korszó körben járt; hisz jó fogást csináltak, vigadtak.

John, ki mindez ideig hallgatott, végre így szólt:

— Várjunk csak, hadd csináljanak új árbocot; bizonyára jobban értenek ahhoz, mint mi. Csak azután vegyük el tőlük a «Mollyt».

Bob majd elnevette magát Johnnak ezen megjegyzésére.

Azután helyesnek találva fölfogását, következőkép szólt:

— Csakugyan! Igazsága van, Master Johnnak. Először hadd végezzék dolgukat, majd azután beszélünk velük. Már szeretnék a puskatosommal dolgozni.

— Nehéz dolog az, Bob. Ha négyet lelőnénk is, még mindig marad hat; ezek nem egy könnyen adnák meg magukat.

— Jól van, — mondá Bob, — mi sem fogunk engedni a magunkéból.

A «Molly» bitorlói mind hangosabbak lettek.

Mindezt figyelemmel kísérte az indián; egyszer csak így szólt:

— Az ellenség mind ott van. Menjünk, mentesük meg a foglyot, legalább egygyel többen leszünk.

Senki sem válaszolt az indián váratlan ajánlatára, mely tekintve a körülményeket, nem is igen volt kifogásolható, mert valószínű volt, hogy az örön kívül senki sem volt a fogolynál.

Ha egyszer harezra kerül a dolog a kalózok és ő közöttük, akkor már nem igen lehet gondolni az ifju megmentésére, mert a kalózok bizonyára elteszik láb alól Sir Walthamot, az egyetlen tanut.

Minthogy senki sem felelt Nikunthasnak, így szólt magára mutatva.

— Én egyedül megyek el, egyedül.

Majd így szólt Burns. — Bob, mennyi idő alatt készíthetnek ezek új árbocot?

(Folytatás következik.)

Az ezredéves országos tornaverseny programja.

A magyar tanulók ezredéves országos torna-versenyén tartandó versenyek szabályai.

I. Általános határozatok.

A középiskolák V. és VI., a tanítóképzők I. és II., a kereskedelmi iskolák I. és II., és a polgári iskolák V. és VI. osztályai egymás között, továbbá a közép iskolák VII. és VIII., a tanítóképzők III. és IV. és a kereskedelmi iskolák III. osztályai szintén egymás között versenyeznek.

A versenyeknél, lehetőleg hasonló intézetek, továbbá osztály, életkor és magasság szerint beosztva, 8—10 tanuló versenyez egyszerre.

A csoport-versenyeknél az első díj ezüst-érem, a második díj bronz-érem.

A csoport versenyeknél ezüst-érem nyert tanulók küzdenek a döntő versenynél az arany-éremért.

Ha csoport-versenyben ketten vagy többen érik el a legnagyobb eredményt, vagy érkeznek be elsőnek, mind a döntő versenyre bocsáttatnak.

Ha a döntő versenynél érik el ketten vagy többen a legnagyobb eredményt, vagy érkeznek be egyszerre elsőnek, mindannyi díjat kap.

Minden tanuló csak egy versenyben vehet részt.

Parallel osztályok külön osztályoknak tekintetnek s így mindegyikből vehet részt egy tanuló a versenyekben.

Minden versenyző számot kap, melyet a verseny alapszínén feltűnő helyen visel.

A versenyzők folyó (arabs) száma alatt római szám is áll, mely annak a csoportnak számát jelzi, a melyben a versenyző részt vesz.

A megfelelő római szám jelzi azt a szert is, melynél a csoport versenyez és ugyanazt a római számot viseli az illető csoport versenyzőjének.

II. Részletes szabályok.

V. és VI. osztályok futó-versenye.

A versenynél használt jelvények színe piros. A futó-verseny pályájának hossza 150 méter. A versenyzők egy vonalból, félébbről a vonalra lépve indulnak.

Az indulás zászló lelendítésével, esetleg hangjelzéssel adott jellel történik.

A célzott egy, a pálya végén keresztben kifeszített szalag képezi.

Az a versenyző a győztes, a ki ezt a szalagot mellkasával legelőször érinti.

A ki versenytársát futásközben bármiként is akadályozza, az habár elsőnek érkezett be — a díjazástól elesik.

VII. és VIII. osztályok súlydobása.

A versenynél használt jelvények színe fehér. A vasgolyó súlya 7 kilogramm.

A súlydobás ugródeszkáról, lépő állásból félkézzel történik.

Nem érvényes a dobás, ha a dobó a dobás után a deszkáról előre lelépni, vagy a földet kezével a deszka előtt megérinteni kénytelen, ugyintén ha a dobásnál másik kezét is használja.

A versenyzők egyszer a jobb s egyszer a balkezzel dobnak. — A két dobás összeredménye képezi az összehasolítás tárgyát.

A dobás távolságát a versenybírósság akként állapítja meg, hogy a leesett golyó nyomának a deszka felé eső szélén át a deszka éléhez párhuzamos vonalat húz és a deszka élére a párhuzamos vonalig merőlegesen húzott vonal adja meg a dobás távolságát. — A golyó elgurulása nem számít. — Javítás nincs.

VII. és VIII. osztályok magas-ugrása ruddal.

A versenynél használt jelvények színe zöld. A rud hosszúsága és minősége a versenyző tetszésétől függ.

Az elugrás ugródeszkáról történik. Az ugródeszka távolsága az ugrómérőtől állandóan 2 méter.

Az ugrás magassága 200 centiméternél kezdődik. A jelző-pálcát minden ugrás után 10 czm.-rel, 240 czm.-től kezdve pedig 5 czm.-rel kell emelni.

Minden versenyzőnek minden magasságra egy ugrása van.

A nekifutás és felugrás tetszés szerint történik.

Ha a versenyző bármely magasságban leüti a jelző pálcát, a következő magasságban még résztvehet az ugrásban; de a jelző-pálcának két egymásután következő magasságban való leverése az ugrást érvénytelenné teszi, sőt az illető a további ugrástól elállani kénytelen.

VII. és VIII. osztályok futó-versenye.

A szabályok ugyanazok, mint az V. és VI. osztályok futóversenyénél; azzal a különbséggel, hogy a versenypálya hossza 200 méter.

V. és VI. osztályok magas-ugrása.

A versenynél használt jelvények színe fehér. Az ugrás ugródeszkáról történik. Az ugró-

deszka távolsága az ugrómérőtől 120 centiméter.

Az ugrás magassága 120 centiméternél kezdődik.

Minden versenyzőnek, minden magasságra, egy ugrása van;

A nekifutás és felugrás tetszés szerint teljesíthető.

Ha a versenyző bármely magasságban leüti a jelző-pálcát, a következő magasságban még résztvehet az ugrásban, de a jelző-pálcának két egymásután következő magasságban való leverése az ugrást érvénytelenné teszi, sőt az illető a további ugrástól elállani kénytelen.

V. és VI. osztályok távol-ugrása.

A versenynél használt jelvények színe zöld. Az ugrás ugródeszkáról történik.

A neki futás és elugrás tetszés szerint végezhető.

Minden versenyző kétszer ugrik és a hosszabb ugrása számít.

Elhibázott neki szaladás vagy leugráskor a hátraesés az ugrást érvénytelenné teszi; de az ugrás a két ugrásba beszámíttatik.

Az ugrás hosszát az ugródeszka élétől a hátrább álló sarok nyomáig számítja a versenybírósság.

Javítás nincs.

VII. és VIII. osztályok függeszkedése.

A versenynél használt jelvények színe világos-kék.

A kötél hossza 6 méter.

A függeszkedést a versenyzők fogásból, vezényszóra kezdik.

A ki a tartó gerendát kezével legelőször érinti, az a győztes.

Lefelé mászni is szabad.

Póka bűne.

A királyi lak homályos . . .
— Póka hol van? hozd elém!
A billincs nyög és lehullik . . .
— Most utólszor kérdelem én:
Ha van érzés kőszivedben,
Szólsz-e még királyod ellen?

Póka görnyed, sóhaj ajkán . . .
— Zrinyit, én? soha . . . soha!
— Itt a kincs, ezt megvedet mind?
— Hadd; vitess, Lipót, tova . . .
A királyi ajk vonaglik:
— Meg nem nyugszom, meg nem addig

— Nem kell a kincs? Itt e tör hát,
Zrinyit . . . avagy önmagad!
Sir a kised nő ölében —
Póka, tudd! családotat
A fertőzet elragadja,
Ha nem hallgatsz a parancsra!

Fel vitézek, fel ti hősök,
Fel vadászni, rajta!
Csöng a fegyver, prűszköl a ló,
Mint gazdája hajlja.
Süg a nő szorult kebelével:
Zaj, dühörgés, lárma hallik,

Zaj, dühörgés, lárma hallik,
Kész a raj, előre!
Fel, vadászni völgy ölébe,
Föl, a hegytetőre . . .
Csak a nő, süg fült kebelével:
— Zrinyi, Zrinyi, óh ne menj el!

Gyászos éjben, véres éjben
Bősz vihar vonaglik,
Végig zúg a tág Dunán tul
S meg sem állhat addig,
Mignem ott bűg Buda alatt
Rémes éjben halvány alak.

Iskárjótként bolyg az árnyék . . .
— Vértfestette törőd.
Póka, Póka, becsületed
Már hiába őrzöd! . . .
Küzd Lipót álmával — ébren, —
Póka jó vérköntösében.

Riad a gög, Póka támad,
S a véres tör sülyed,
Keble tátong . . . ez boszúja
A királyi bűnnek!
Majd a gyikos keze rajta —
. . . S ez az álmod elriasztja.

A kóros király feléled,
Tün a kép lakából . . .
Gyáskönyv ült ki minden arczon,
Még az ég is gyászol.
— Zrinyi meghalt! Zrinyi nincsen!
Ezt siratja minden, minden.

Am az udvarnál örömjaj,
A király felépül,
S mind vigadnak a boroknak
Mámorek hevével,
Ámde éjben mindazóta
Vérlepleben eljő — Póka . . .

Grób Béla.

Hol született Petőfi?*

Petőfi szülőhelyét ma már nem vitatják, mivel általánosan el van ismervé, hogy az nem más, mint: Kis-Kőrös. Van újabb állítás, mely szerint Petőfi sem Félégyházán, sem Kis-Kőrösön nem született, hanem e két város közt egy puszán még pedig, 1822. év decz. 31-ének éjjelén.

Emez utóbbi véleményt támogatja egy dunavecsei ember elbeszélése, melyet a legközelebbi forrásból merített. Elbeszélése, melynek kell, hogy hitelt adjunk, roppant fontos s azt hisszük, érdekes is.

Mult év június 30-án tartott izsáki vásárbán én is megfordultam, a hol egy vendéglőfélebe (melynek tulajdonosa Beck M.) tértem vacsorázni. Ott fuvarosok, iparosok voltak, kik egy hosszú asztal mellett időgáltak s egymásnak jóízű történeteket beszéltek el.

Egy izben hallottam, hogy egy ember Kis-Kőrösről beszélt valamit, a melyre azonban elfoglaltságom miatt nem igen ügyeltem. Később kíváncsi voltam Petőfi szülőhelyéről egyet-mást megtudni, mért is később meg-szólitottam s köztünk körülbelül akövetkező párbeszéd folyt.

— Hallja csak barátom — szólitottam meg — szokott maga Kis-Kőrösre menni?

— Igen, néha; különben 19 esztendeje én is ott laktam rövid ideig.

— Emlékszik-e arra a házra, melyben Petőfi Sándor, a költő született; jó állapotban van még az?

— Arra, a hol Petrovicsék laktak? emlékszem; bizony összedül az nemsokára, nem gondol vele senki. Hanem uram, annak a fia bizony nem ott született.

Meglepetve kérdeztem tőle, hogy hogyan állithatja ezt. Ő erre ezt felelte:

* Petőfi születésének helyét és idejét, az irodalom-történet már meglehetősen tisztázta. Közöljük mint bizonyoságot annak, hogy Petőfi egyéniségének sulya mennyire átment a nép tudatában s fantáziáját mennyire foglalkoztatja, s közöljük mint egyik formáját — s még el is fogadható formáját — ama nem ritka legendának, melyekkel a népképzelet Petőfi születésének, úgy mint halálának körülményeit is körülvette. Kecskeméten még mindig akad egy-egy ember, a ki az öreg Petrovicsot, vagy Hruz Máriát, vagy magát Petőfit is ismerte vagy legalább élő szemmel látta: annak mindnek van egy-egy meséje az egyikről, vagy a másikról, a leginkább fontoskodónak pedig magának, Petőfinek születése titkáról.

A szerk.

— Hát nagyapám beszélte egyszer, ki nekik fuvarosuk volt, hogy mint tévedtek el Bugaczon s mint született Petrovicsnak a fia.

Nem sok kérésre mondta a következőket.

— «Nagyapánkkal egy házban laktunk — mondá — és sokszor megtörtént, hogy egy vasárnaponkint valami történetet beszélt el életéből. Így egyszer elmondta, hogy ő a Petrovics mészárosot vitte több izben Félégyházára, a hol neki mészárszéke volt árendában. Így egyszer újév előtt 2 nappal (1822. decz. 29. vagy 30?) is odamentek és az utolsó nap estején visszaindultak. Vele volt felesége is (ki Félégyházán valószínűleg bevásárolt). Estefelé (december 31.) hazafelé indultak. Már nagyon sötét volt, úgy hogy a nagyapám félt a ködtől és valami bajtól tartott.

Megvacsoráltak ott és utnak indultak nagyapám sátoros kocsiján. Petrovics sietteté nagyapámat, szeretett volna otthon lenni hamarabb, mivel felesége rosszul érezte magát. Az ut rossz volt, a köd nagy s így történhetett, hogy eltévedtek: már éjfél körül volt, midőn nagyapám megállította a lovakat, azt mondván, hogy eltévesztette az utat. Nagy nehezen megtudta egy szekeres embertől, ki Félégyháza felé igyekezett, hogy ők Bugacz-Monostoron

vannak és megmondta, hogy merre kell menni, hogy kijuthassanak a Kis-Kőrösre vezető utra. Alig mentek néhány lépésnyire, meg kellett állni, mert Petrovicsné, ki boldog állapotban volt, hirtelen rosszul lett. Petrovics elküldte nagyapámat egy közeli házhoz, hol még világosság látszott kis vízért. Onnan nem egyhamar jöhetett vissza, ám mire visszajött, Petrovics örömmel adta tudtul, hogy feleségének hirtelen gyermeke született. Rögtön megtettek mindent, hogy az anyának meg a gyermeknek baja ne történjék. Azután lassan haladtak és amaz ember által megmagyarázott utat csakugyan megtalálták. Reggeli 3—4 óra közt értek haza s ott még aznap a Petrovics fiát megkeresztelték.»

Ezt mondta el nekem ama derék ember, kit S. Nagy Péternek hívnak. Később megismertem, hogy egy dunavecsei (?) iparost hozott az izsáki vásárra.

Ime ez a tiszta és való tényállás!

Azóta több izben utána néztem, hogy Bugacz-Monostor kié volt az 1822—23. évben.

Sokan azt állítják, hogy mindig Kecskemété volt s ha ez csakugyan igaz és ha amaz ember állításában, mint nagyon hihető forrásban bizunk, úgy Petőfi születésének bár Kis-Kőrösön kereszteltetett is meg, egyedüli megállapított és kétségbevonhatatlan helye Kecskemét.

A mi pedig a születési időt illeti, úgy vé-

lem, hogy ez is bizonyos, miszerint az 1822. év december 31-ének éjjelénél későbbre nem tehető.

Ki tudja, nem hallott-e ezekről Petőfi később szülei nyomán: s nem-e igazán ő magára vonatkoztatja amaz ismeretes költeményének e két sorát:

Hirös város az alföldön Kecskemét,
Ott születtem, annak őszöm könyerét

R—sz Gy.

Harras a merész ugrató.

Körnerből.

A titkos szürkület kódében
Szunnyadva még, pihent a föld,
Minden a reggelt várta épen:
S zagyván felharsogott a völgy.
Miként futó mén körme csattogása,
Aczél cseng-bong az erdő távolába
Es fegyveres csapat hatalma
Szaguld elő vak viadalra.

Vad zajjal tör tovább a had,
Mint vész-vihar, ha dörrenésbe vész;
Tüzes lován elől szalad
Harras a hősi, a merész.
Harczuknak mintha világ lenne bére,
Az ellenséget, hogy ma még beérje
Fut e had, tüskén-bokron át
Megmászni sziklavár fokát.

Igy törtetnek sötét vadonban
Sugarin át szép hajnalának,
A vészek is kelnek azonban,
Melyek eddig lesben valának.
Tolong az ellenség minden felől
Es a felényi kis seregre dől;
S mig rémesen rivalt a kürt,
Csatázni minden kard repült.

Az erdő mély dörögve csattog
Csapásuktól; a kardok csörtetének;
A forgótoll remeg; s alattok
Lihegve, állnak még a harezi ménnek.
Ezernyi seb folytatja már a vért,
De gond nélkül csatáznak ők azért;
Lét és szabadság bizva karra,
Egyik sem enged készakarva.

Megtörve már a kis csapat,
Győzött az ellenség hatalma;
Megtört, ledől a kard alatt
Az erősebb elebe — halva.
De mint egy sziklavár erősen
Harras küzd és kivágja magát hősen
S az ellen kardjain keresztüi
A hős lovaggal méne repül.

Az erdő éjjelébe futva,
Bolyong virányon és tilosban;
Száguldva, nem vigyáz az utra
S nem lél a járt ösvényre mostan.
Pedig nyomában üzi ellensége;
Gyorsan bevág az erdő belsejébe
S a hol derülnek már az ágak
Ő a világos helyre vágat.

S hág a meredek szikla falra:
«Schogau» völgy szédítő széle ez,
S hogy a habot zuhogni hallja,
A mély felett borzadva tévedez;
De túl az erdős szirt magaslaton
Várát ragyogni látja gazdagon
S mig nyájasan tekint feléje,
Újul a sziv hangos verése.

Ugy érzi, hogy valami hívja . . .
De ott a mély s ki adna szárnyakat?
Az ötven ölnék semmi híjja,
A ló remeg s szájából hab szakad;
Irtóztató e gond; s alá tekint:
Elől utól sirjának éje int
S mindenfelől reája törve,
Ellencsapat keríti körbe.

Előtte sir, halál körülte,
Hiába néz előre hátra,
(S egyiknek sem nagyon örülve)
Felugrat im a sziklahátra.
Zúg már a bős csapat, de fél a ló
S ijjeszti még a rettentő való,
Mikor sarkantyú vérit ontva,
Remegve dől a mély habokba.

S önönmagát halálra törvén,
Felette elsimul az örvény;
De él az ifju, mert a hős fölött
Isten hatalmas kardja örködött.
S szeldelve már a víznek árját,
Partján övéi várva-várják
S szivből mondják az ugratóra,
Hogy a bátrakat Isten óvja.

Bikfalvy József.

Befolyással van-e a rossz-tanulás a későbbi életünkre.

A «Tanulók Lapja» számára.

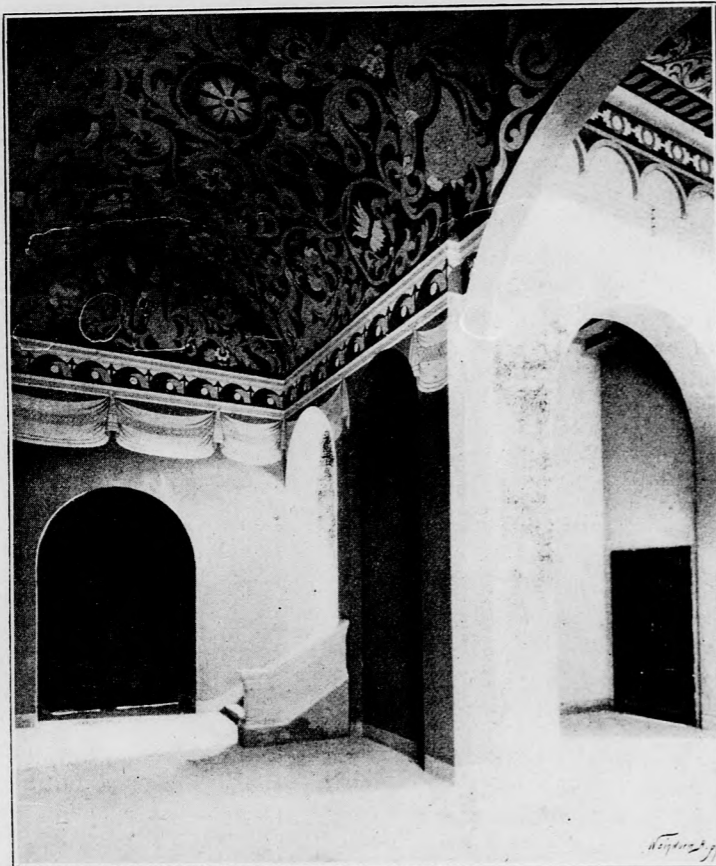
Ha nagy férfiak életrajzát tanulmányozzuk, rendszeren azt olvassuk, hogy ezek már ifjú korukban kiváltak a többi közül tanulásukkal is. — Meltán elgondolkodhatunk mi e fölött, hogy a jó, szorgalmas tanulás van-e valami befolyással a későbbi életünkre. «De hisz én nem akarok tudós lenni — mondja a legtöbb — azért mert én most gyengén tanulok, lehetek azért derék ember, átlagmily kevés van jó tanuló egy osztályban, a többiből tehát nem lehet semmi? Hányszor használja fel a jó tanuló tehetségeit rosszra, viszont hány becsületes embert ismerünk, ki nem jól tanult?» — Nem is ezt vitatjuk, de meggyezzük, hogy a rossz-tanulás az illetőre becsületet soha nem hoz, s hogy az az önbizalmat, ambícióját soha nem fogja táplálni.

Az ifjú lelke viasz, melyben minden behatás megmarad. Míg hűsebb, akkor legtüzezebb minden tetteiben. — De később az ifjú nő, komolyodik s ekkor kell az ifjunak

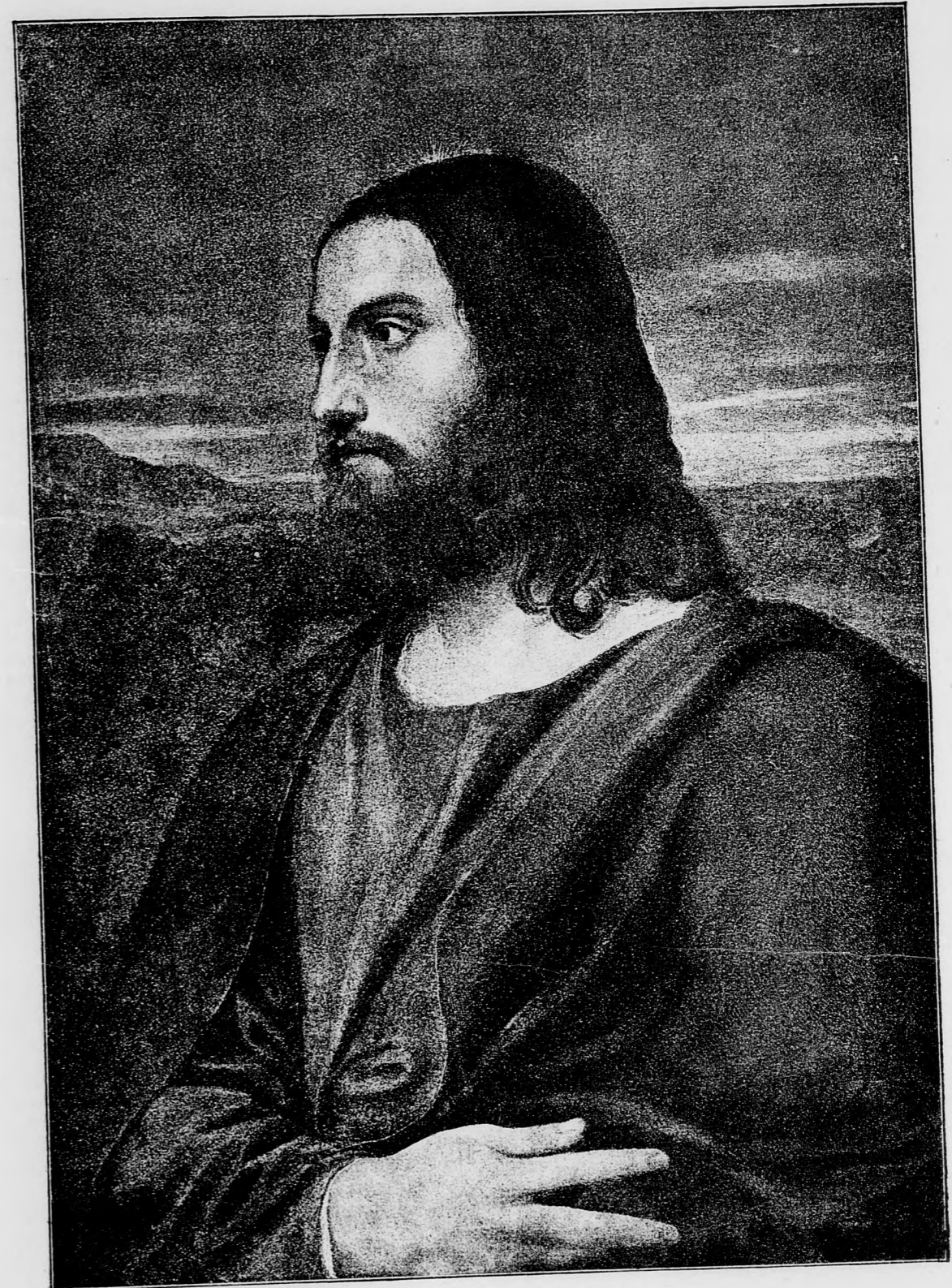
elhatároznia, milyen pályára lép. Megvagyok győződve hogy a legtöbb olyanra vágyódik, melyen higgadt, megfontolt, kitartó munkájával, őszinte egyenes magaviseletével, önértével mindenki tiszteletét, becsülését megnyeri. De mint említém, az ifjúkori behatások egész életünkön át szerepelnek, tehát ifjúkorunkban vetjük meg jó, avagy rossz tulajdonságunk alapját. Tehát ha igaz, hogy ifjúkorunk hatást gyakorol egész életünkre, az bizonyára leginkább

erkölcsi szempontból véve igaz. Ugyan gondoljuk meg, hogy higgadságot tételeztünk fel egy rossz tanulónál. Hiszen az minden órán remeg, fél, hátha felszólítják, annak kinosabb némely óra, mint voltak Tantalusnak gyötrődései. Megfontoltság, előrelátás ha ki is fejlődhet, nem nem rossz célra használja-e fel, hiszen ő neki akkor minden gondolata csak arra irányul, hogyan játszhatná ki tanárját, hogy (mint szokták mondani) csak ezen az egy órán ne feleljen. Hogy lennének ezek kihatások később, kik ifjuságukban a dolgot kerülték, azt soha nem szerették. A pontosságot is elnyomja-e azon életmód hogy vagy utolsó percze hagyva mindent, sebesen, hiányosan készítik el, vagy még ha erre is lusták, mástól másolják le. De van ennél károsabb, erkölcsileg rosszabb következménye is az ilyen nem-tanulásnak.

Elnyomja önbizalmat, a sok mulasztás szinte pótolhatatlanká teszi az ismeret-hiányt, úgy, hogy ha hozzá akarna is látni a komoly munkához, elijesztené a sok nehézség. — Meglesz-e továbbá valaha ön-magával egy ilyen tanuló elégedve, ki előbb nem akar, később nem bír a többivel haladni. Fogja-e őt valamelyik osztálytársa becsülni, nem guny tárgy lesz-előtűk, szeretik-e tanárai s szülei. Nem kerülni fogják-e társai, mint kinek társalgása is megrontó, nem szégyen lesz-e szüleinek, kik pirulnak emlegetni fiokat. S a midőn valaki őt megtámadja, nem

Ezredéves kiállításból. Részlet a történelmi esarnokból.

A megváltó. Tizian festménye után.

pusztul e ki szívéből az önértet, hogy még jogosan nem is czáfolhatja meg a vádat, mert hisz tettei szavával ellenkezésbe jönnének. S ha kérdezik, hogy felelt, rendesen nem inkább hazudik-e csak, hogy szüleit megnyugtassa. Nem kerüli-e rokonait, és ismerőseit és beszédközben nem igyekezik-e, hogy iskoláról minél kevesebbet beszéljenek. És hányszor megtörténik, hogy ekkor csalással, vesztegetéssel s minden kigondolható eszközzel a fiu jobb jegyet akar magának szerezni, nem gondolva meg hogy ezzel becsületét játsza el. Látjuk, hogy szinte ellenállhatatlanul viszi a rossz-tanulás a fiut a bűn ösvényére. Nem akarom tovább fejtegetni, mint szorul az ilyen ifju, ha a világba kikerül is, uton-utfélén mások protectiójára, mint lesz az emberiség nyüge. Azt sem akarom

ezzel az életmóddal szemben feltüntetni, mennyi öröm, jutalom vár a jó tanulóra: csak olvasóink ítéletére bízom, mennyire eltér az ilyen élet attól a képzelt boldogságtól. Látjuk, hogy a rosszul tanulás haszonnal soha, a legtöbb esetben kárral jár, hogy ez valósággal megrontja életünket, elfojtja a nemes indulatunkat, tehát valóságos alapja a későbbi boldogtalanságunknak.

Tehát, ha el is tekintünk attól, hogy jó-tanulásunkkal hasznára leszünk hazánkknak, öröme válnak szüleinknek, s tanáraink mindig büszkeséggel, társaink becsüléssel fognak emlegetni: akkor is gondoljuk meg, hogy saját sorsunkat, erkölcsünket igazgatjuk, midőn tépelődünk, hogy holnapra meg tanuljuk-e a leckét, — vagy meg ráérünk.

Bánfi József.

Előfizetési felhívás.

A «TANULÓK LAPJA» ápril 1-én új negyed-évet kezd meg.

Minden különös ajánlás helyett csak lapunk szellemére, közleményeink irodalmi színvonalára, változatosságára és gazdag tartalmára hivatkozunk.

Az az érdeklődés, melylyel a «Tanulók Lapja» iránt ugy a középiskolai tanárvilág, mint maga az ifjuság viseltetik, elég biztosítékot nyújt nekünk az iránt, hogy a «Tanulók Lapja» helyes uton jár s az irány melyen halad, megfelel a magyar tanulóifjuság ízlésének.

Lapunk eddigi multja megfelelt annak a várakozásnak, melyet az ifjuság hozzája fűzött s azt hisszük, hogy bizonyos tekintetben azt meg is haladta.

Az új negyedév küszöbén tehát nem ígérekkel állunk elő, csak arra kötelezzük magunkat, hogy az eddig követett nyomon haladunk, de azért jelszavunk lesz, hogy mindig jobbá és változatosabbá tegyük lapunkat.

Ebbe a negyedbe esik a *millenniumi országos tornaverseny is*. Ez alkalommal mindenről, a mi a tornaversenyt illetőleg előzetesen érdeklő az ifjuságot, értesíteni fogjuk előfizetőinket, valamint a tornaverseny lefolyásáról s nevezetesebb mozzanatairól is.

E tekintetben adatainkat közvetlenül a nagyméltóságú közoktatási miniszteriumtól kapjuk, mely méltányolva lapunknak az ifjúsággal szemben követett irányát, készséggel bocsát rendel-

kezésünkre mindent, a mi az ifjuságot érdekelheti.

Hasonlóképen mindaz megjelenik lapunk hátsólapjain, a mit az ifjuságnak a szünetidőben esz-közlendő kiállítási felrándulásra vonatkozólag tudnia kell. A nmélt. közokt. miniszterium az ifjuság millennárius utazását rendező bizottságban lapunk szerkesztőjét nemcsak fölvenni volt kegyes, hanem neki e téren nagy hatáskört is biztosított.

Az elmondottakra való tekintettel tehát a tanuló ifjuságnak is érdekében áll, hogy a «Tanulók Lapját» megszerezze s annak közleményeiből szerezzen tudomást mindarról, a mi nemzeti életünk eme mozgalmakban gazdag idejében történik s a mi az ifjuságot közelebbről érdekli.

Azon reményben vagyunk, hogy nemcsak eddigi előfizetőink fogják támogatni a lapot, hanem a mondottak után társaik körében is terjesztetni és ajánlani fogják.

Ezért kérjük lapunk további szives támogatását.

Azon előfizetőink részére, a kiknek előfizetésük lejárt, az előfizetési összeg czélszerű beküldésére utalványlapot mellékelünk s kérjük őket, hogy előfizetéseiket legyenek szivesek megújítani, nehogy a lap további küldése fennakadjon.

A „Tanulók Lapja“

kiadóhivatala.

A régi rómaiak postája.

A római birodalomban épügy, mint a médek-nél és perzsáknál a postai szolgálat hosszú ideig csak a lovas futárookra szorított. Eleinte különben még ez is nehezen ment, mivel az utak rosszak, az állomások pedig (posita statio) felette ritkák voltak. Ezek számát kellett előbb megszorítani. Idővel aztán nem is lett elég egy futárnak egy ló, hanem egy másikat kellett mellé adni, mely a nagy tászkát hordta. Ezen még egy alárendelt is lovagolt, a ki a legközelebbi állomásra lovat a felváltás után, vissza tartozott vezetni.

Augustus császár már köcsit kezdett alkalmaztatni, az uthálózatot messze kiterjeszteti, hogy a birodalom távoli részei és székhelye között élénk összeköttetést biztosítson. A római postaintézmény sokáig csupán a katonai és politikai ügyek szolgálatában állott; magán emberek csak az esetben veheték igénybe, ha ez a fő czélt nem hátráltatta. Lassankint számos fő mansio és mellék tartományokat (mutatio) rendeztek be. Az egyes tartományokban a főállomásokat még meg is erősítették. Ilyenekben lehetett tölteni az éjszakát. Sűrű lakosságú vidékeken ezek mellett még szállodák is voltak. Két mansio (főállomás) között hat-nyolcz mutatio (m. állomás) volt elhelyezve, melyek a lakosság sűrűsége vagy ritkasága szerint két és fél, egész négy és fél órányira voltak egymástól. Szabály szerint a lovakat minden mutation fölvaltatták. Az utazás gyorsasága óránként elérte az egy mérföldet (75 km) Éjjel szüneteltek.

Négykerekű postakocsijukat rhedának hitták. Emellett nagyobb kocsik is voltak tartalékban; részben a podgyászoknak, részben arra az esetre, ha az utasok a rhedában nem fértek volna el. Rendes körölmények között kettő vagy négy

lő volt befogva, különös esetekben a kétszerese. Egy könnyű postakocsi, carrus, is volt minden állomáson, melyet kisegítőül használtak.

Egy másik nem kevésbé könnyű kocsi volt a birota, mely azonban csak személyeket szállított, legfellebb csekély podgyászszal,

A főállomásokon volt körülbelül negyven ló, a kisebbeken arányosan kevesebb. Évenként a lóállomálynak negyedrészt ujakkal cserélték föl mind a szolgálatban, mind a tartalékban levő állatok száma szorosán megvolt határozva, és ezeket más czélra nem lehetett használni. Az egész postaintézmény feje — és ez mutatja leginkább katonai jellegét — ez az állította ki az utleveleket, intézte, vagy elrendelte a fölülvizsgáló kiküldetéseket, és értesítette a császárt észrevételeiről. Állomásfőnökökül kiszolgált katonákat alkalmaztak. A ki-nevezésük öt évre szólt. Az ő dolga volt a személyek fölülvizsgálata. Neki kellett gondoskodnia arról, hogy az állatok jó karban legyenek, hogy az alsóbb tisztek és kocsisok ellátást és ruhát kapjanak és kötelességeiket pontosan teljesítsék, mindenek fölött pedig, hogy a lovakat az egyes állomásokról a meghatározott időben visszavezessék, küldetésekre való tekintettel, futárlovak is állottak rendelkezésre. Az egyes állomások hivatalnokain kívül még ambulansok, úgynevezett prosectorok is voltak, a kik az esetleges császári küldemények fedezetül. Körülbelül három lóra jutott egy ember, melyekért ez minden tekintetben felelős volt.

Borravalót az utasoktól elfogadni tilos volt. Nagyobb állomásokon állatorvos és bognár is lakott, mindeniknek meg volt a maga kerülete. A bognár eszközölte azután az esetleg előforduló javításokat.

Sz. F.

A FOHÁSZ.

Berzsenyi Dániel «Fohász» című költeménye egyike ama ihlés szülte alkotásoknak, melyek örök szépségük mellett örökké értékesek is maradnak.

Ez a költemény a magyar nemzet legszebb imádsága, oly fenséges és oly remek, hogy beleillenék bármely imakönyvbe, csak prózába kell átírni s meggyőződünk róla.

Szebb imádságot sem magyar prédikátor, sem magyar költő még nem írt. Ime az írás,

olvassátok és hallgassátok s emeljétek fel szíveteket a mindenség Alkotójához:

Oh Isten, te minden teremtménynek atyja, Te magad halhatatlan és láthatatlan lény, kit a legnagyobb, legbölcsőbb elme sem tud elképzelni, hogy milyen nagy vagy, csak mint gyöngye lény bámulja csodálatos munkálataidat, mely mindent létrehozott az emberiség javára: Te, ki be engedtl pillantani bennünket a természet nagyszerű panorámájába, hogy mű-

veidnek csak egy parányi részét is megcsodálhassuk, be engedél tekinteni a szép természetbe, mely egy szavaddal megkétszereződhetik. Ki hozta létre a földet, folyót, tengereket, a benne s rajta levő állatokkal egyetemben? Ki a növényeket, az eget s rajta a csillagok milliárdját? Ki az előttünk még ismeretlen állatokat, a láthatatlan férgeket? Ki teremtette a világurat, az embert? Mind Téged vallunk urunknak! . . .

Urai vagyunk a természetnek, mi kormányozzuk a világot, hogy rendeltetésének megfelelően, küzdünk és küzködünk, harezolunk az elemek ellen, dolgozunk mindig, dolgozunk szakadatlanul mindaddig, míg le nem győzzük őket, míg engedelmes rabszolgáinkká nem tesszük őket.

De végre aztán megpihenhetünk-e?

Dehogyan; gátakat emelünk, magas sziklafalat!

De ki vezérel bennünket magasra törő terünk keresztülvitelében? Ki adja hozzá a minden dolog mélyére hatolni törekvő észet? Ki volt eddig a mi oltalmazónk, ki adott az emberiségnek apostolokat a vallás és tudományok terjesztésére? Kinek köszönhetjük azt a férfit, a ki megértette velünk e glóbus mivoltát, megismertette velünk földünk talaját és e sárteket a csillagok közé emelte, kimérve annak napi, havi és évi forgását.

Ki alkotta azt a férfit, a kinek találmánya az állatok vadjai s az emberek gonosz kapzsisága ellen megvédelmez s mely találmány segítségével megrendszabályozzuk a folyókat, sziklákat dobunk el utjainkból, felnyitjuk a föld rejteket, hogy annak kincseit gyakorlati hasznunkra fordítsuk s megarányozzuk vele a te oltáraidat.

A könyvtárban.

A nevelőintézetben a könyvtár volt az egyik legkedvesebb helyiségünk, szabad óráinkat mindig szívesen töltöttük itt.

A tágas terem nagy ivalaku ablakait kívülről szőlőlomb futotta körül, belülről pedig zöld selyemfüggöny borította, melylyel a betóduló világosságot tetszés szerint mérsékelni s gyengíteni lehetett. A szoba közepén hosszú, széles, zöld posztóval bevont asztal állott, mellette könnyű, kényelmes székek. A fal mentén voltak a könyvállványok telve a legkülönbözőbb könyvekkel.

Csupa jó könyvből állott a könyvtár, hisz maga az öreg tanár ur válogatta össze s így

Ki nyújtott védelmet az ég felhőinek villámai ellen?

Mindent neked köszönhetünk.

De nemcsak jutalmazni tudsz, — csak egy szavadba kerülhet ismét, hogy minden, a mit alkottál, romba dőljön, hogy nyoma se maradjon annak, hogy volt valaha egy lény, melyet embernek hívtak, s egy bolygó csillag, melynek hiánya csillagaid milliói között észrevehető nem volna, s helyén minden úgy legyen, mint sok millió évvel ezelőtt! . . .

Te előtted, hatalmas, böles, szent, égi Lény porba omlik, arcra borul az én csekélységem, remegő, összekulcsolt kézzel esedezem hozzád, hogy add meg szükségleteimet, add meg a mindennapi kenyeret, hogy élni tudjak, add meg az erőt, az akaratot, hogy munkámat, a melybe belefogok, rendesen bevégezzem . . . adj észet, erőt, tehetséget, hogy mindezen adományaimat értékesítsen a Te imádásodra, házam s a társadalom hasznára . . .

Vég magadhoz öregségemben, midőn már ugyis csak Neked, egyedül Neked élek.

Oh én nem óhajtom még a halált, mert nekem élnem kell még, hogy Neked szolgálhassak, hogy egy parányt a haza jólétének emeléséhez hozzáadhassak, — de nem is félek a haláltól.

Rideg fájó az elmulás gondolata, de kibékíti vele az embert az a tudat, hogy hisz ha elszórt csontjaimat a te kezeid takarják, nem lehet gonosz, nem irtózatos a sir örök éjszakája sem.

Addig bizton megyek rendeltetésem pályafutásain, s áldom a szent kezet, mely utamat megjelöli s életem irányát megszabja.

B. Ernő.

csak a legjobb ifjusági elbeszélések, utirajzok, természetrajzi munkák kerültek a könyvtárba. A jó öreg ki mindenben csak növendékei javát akarta, sokszor beszélt nekünk a rossz könyvek ártalmosságáról, hogy ez által visszatartsa tanítványait az ilyféle olvasmányoktól, nemcsak mostanra, hanem a későbbi időre nézve is, midőn már kiléptek az életbe s ő már nem lehet oldaluk mellett. Az öreg tanár megszívlelendő beszéde rendesen ilyforma volt: „A rossz olvasmányok épen olyanok, mint a rossz társaságok; mindkettő megfertőzti, megrontja a tiszta, ártatlan lelket.”

Sok olvasó azt mondja ugyan: «Csak azért

olvasom, hogy mindennel megismerkedjem; nem árt ez s csak szellemileg szegény fiatal-ság ülhet fel egy-egy író képzelődéseinek.» Pedig, fiatal barátaim, nem így van ez. A ki rossz könyveket olvas, az szakadékon jár s mieelőtt még észrevenné, már a mélységbe zuhanik. Először egész közönyösen nyitjuk fel a könyvet; egynehány oldal átolvasása ellenszenvet kelt bennünk, mely azonban leküzdhetlen kíváncsisággal jár; tovább s tovább olvasunk s egyszer csak a könyv végén vagyunk. És, a mi a legrosszabb, ilyen olvasók csak a könnyelmű könyveket fogják keresni, melyeknek rossz az irányuk s amellet, hogy üresek, gondolatszegények, nagyobbrészt erkölcstelenek. Minden oly könyvtől irtóznak ezután, mely komoly utbaigazítást, jóakaratu tanácsot ad. Az ily ferde uton járó lélek ép úgy irtózik a jőzan, komoly olvasmányoktól, melyekből csak erőt merithetne, mint ahogy olyan ember, ki csak erős, fűszeres ételekhez szokott, izetlennek fogja tartani azt az ételt, mely nem tulajdonosan fűszeres. Az ifjuság olvasmányai megválasztásában mindig szülőitől s tanítóitól kérjen tanácsot. A legfontosabb dolog van itt kockán, hisz a szív s lélek neveléséről van szó, mely mindig kihat az egész életre. Jobb volna, soha nem is tudni olvasni, mint rossz könyveket olvasni.

Ismertem egy fiatal kézművest, a ki természetből hajlandó volt a jóra; szorgalmas, takarékos volt, gazdája nagyra becsülte. Egy izben

rémregényt vett, melyben a gonosztevők bűntényeit költői színben tárgyalják; a könyv, mely kezeihez jutott, egy tolvajnak az életével foglalkozott. Olvasta, mohón olvasta e férczművet; a nyomorult, a kinek viselt dolgait hőstettek gyanánt dicsőítették, úgy tünt fel előtte, mint valami hős; bámulta bátorságát, ravaszságát.

Egész más színben tüntette fel e könyv a világot; azon tűnődött ezután a fiatal ember, mily ostobaság a «becsület» egy felvilágosodott ember szemében, a kinek szerinte a tolvajlás is meg van engedve. Mi idézte elő szívében, gondolkodásmódjában ezen változást? Nem tudom.

Tíz évre rá mint esküdt egy tárgyaláson voltam jelen; egy fiatal esztergályos ült a vádlottak padján, a ki megölte gazdáját, egy vén, törődött embert, hogy ennek vagyonát magához kerítse.

Elgondolhatják meglepetésem, midőn a fiatal emberben a fiatal esztergályosra ismertem, a kit mig ott lakott közelünkben, mindannyian tiszteltünk, becsültünk.

Elethossziglani börtönre ítélték. Öreg anyja halála előtt még egyszer látni kívánta a fiát, elment hozzá a városba, a hol raboskodott.

Szerencsétlen fia így szólt hozzá: Mondd meg növéremnek, jól vigyázzon fiaira, mert a rossz könyvek rontották el az én szívemet is, ezek juttattak engem arra a sorsra.

B. M.

Az önműködő vizlőkő kos.

— A Tanulók Lapja számára. —

Van eset arra, hogy magas fekvésű helyeken vagy csak igen nagy munkával és költséggel, vagy pedig épen nem lehet oly kutatásni, mely az ottani vízszükségletet fedezné. Ily helyeken arra van utalva az ember, hogy lajtokban, sajtárokból hordja fel a vizet. E munkától menti meg a vizlőkő, vagy hydraulikus gép az embert, mely gép oly helyeken használható, a hol nem messze völgykatlan fekszik, melynek oldalából forrás fakad. E forrás vizének egy részét lehet fellökteni a hydraulikus kossal.

A vizlőkő kosnak működése a víz erején s a levegő rugalmasságán alapszik. A mellékelt rajzon így látjuk a hydraulikus kos szerkezetét: a — b) hegyoldalból fakad f) pontban egy forrásmelyet c — d) csőbe vezetünk. E csőnek

c) vége felgömbül s ott körte alakú lombikot (h) képez melynek teteje (i) lyukas. Ebbe a lombikba g) szelep van alkalmazva, mely saját súlyánál fogva bele esik a lombikba, csak nyele áll ki s e nyél mellett körös körül üreg van. Ha már most a forrás vize a csövön keresztül h) lombikba jut, először lassan, de mindig, mindig jobban ömlik ki az i) lyukon, mig nem akkora energiát nyer, hogy az érczből készült g) szelepet magával ragadja s ez által az i) lyuk elzáródik. A víz természetesen már nem szabadulhat ki, a miért a cső minden egyes pontjára nagy ütést mér energiájánál fogva. Ezért van a csőre alkalmazva az e) kazán, melyet kosnak hívnak s melynek a cső felől való része lyukas s szintén szeleppel, d) vel van ellátva. Ha a víz d-re nem gyakorol nyo-

mást, akkor *k*) lyukat befödi. Azonban, mikor az *i*) lyuk bezáródása után a víz nagy erővel nyomja *d*-t is, az felemelkedik s a víz egy része betódulhat az *e* kosba. A belső légnyomás azonban csakhamar vissza nyomja a szelepet, mely saját súlyánál fogva is leesni törekszik.

Most a víz a csőben energiáját elveszti s nyugalomba száll mire *g*) szelepet nem tarthatja (sem a kosba behatolni nem képes) tehát *i*) lyuk kinyitődik.

Most a nyíláson újra ömleni kezd a víz s a cső egész hosszában megindul, mind jobban, jobban foly, míg ismét akkora energiát nyer, hogy a *g* szelepet újra felnyomja. Ekkor a víz a csőben újra visszaütődik s *d* szelepet ismét fel nyitja, mire ismét egy rész víz lopódzik a kosba.

E vizlökődés önműködőleg akármeddig is folytatódik. Mikor a kosban már annyi víz van hogy a benne levő levegőt igen összehúrtette, összehúzódó képességénél fogva bocsát ugyan a levegő még be egy-egy rész vizet, de a belőle kiágazó *l*) csőbe ugyanannyiszor egy-egy részt beletaszit.

E cső torkán *n*) ajtóalakú szelep van, mely a vizet a kosból kiengedi a csőbe folyni, de vissza nem ereszté. Ez az *l*) cső fel van vezetve a dombra és *m*) tartályba szolgál. A folytonos vizlökődés következtében az *l*) csőben is egyre emelkedik a víz, míg végre *m*) tartályt eléri s abba folytonosan ömledez. E tartályból vagy csak úgy merik a vizet, vagy szivógépet alkalmaznak annak felmerésére.

IRODALOM.

Földrajz. Irta Körösi Albin. Gymnasiumi használatra írt tankönyv, de oly szép kiállítású s feldolgozásában annyira új, hogy a földrajzi dolgok iránt érdeklődők valóban rendkívül haszonnal olvashatják. Nemesak a szövegben előforduló tudnivalók vannak illusztrációkkal ellátva, hanem ezenkívül a könyv végén 43 szebbnél szebb fénynyomatu kép szolgál a könyvben előfor-

Mivel percenkint a vizlökődés többször ismétlődik és mindannyiszor néhány centiliternyi víz emelkedik fel, azért egy-egy nap folyamán nagy mennyiségű víz jön a felső tartályba, a honnét aztán a marhák itatására, öntözésekre, mosogatásokra és tüzoltásra használják.

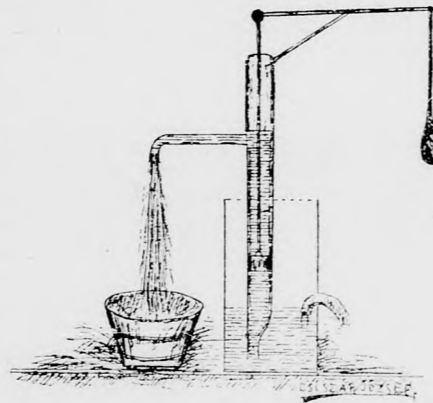
Ilyen vizlökő gép van Vasvárott az ugynevezett szent kut völgyben, honnét a gép a mintegy negyven méter magasan fekvő majorba naponként mintegy ötven hektoliter vizet lök fel.

Mennyit segít e gép a majori béreseken és munkásokon! A juhokat, marhakat előbb sokszor kilométernyi távolságra is kellett hajtani és ivásra és mosásra még szekerekkel is nehéz volt felcipelni a vizet a dombra. —

Most meg ez az egyszerű hidraulikusgép folyton löki a vizet s éveken át sines rajta igazítani való, mert

egyszersmind önmagát is tisztogatja.

E gépet 1797-ben Montgolfier természettudós találta fel.

duló dolgok élénkebb és könnyebb megértésére. Örömmel ismerjük el e munkában a földrajzi tanításnak egy nagy lépéssel való előbbrevitelét annál is inkább, mert ilyen magyar tankönyvet egyáltalában nem ismerünk. A könyv ára 1 frt 20 kr, kapható Lampel R. könyvkereskedésében Budapesten.

A Magyar Nyelvőr 3-ik füzeté a szokott változatos tartalommal pontosan megjelent márcz. 15-én. A rendkívül bő tartalomból mint főbb dolgokat megemlítjük a

következő cikkeket: Az alany és állítmány. A keresztszavak fordítása. Helyreigazítások, magyarázatok, Idegen csemeték, Kérdések és feleletek, Néprajz, Nyelvhagyományok, Közmondások stb. A Nyelvőrnek egyetlen ifj. könyvtárban sem szabad hiányoznia, mert a tanulóifjúságnak folyton figyelemmel kell kísérnie nyelvünk fejlődését s mikor teszi ezt, ha nem a középiskolai tanulmányok végzése alatt? Jól teszik, ha esetleg néhányan összeállnak s együtt hozzátják meg, a mit annyival is inkább megtehetnek, mert a «Nyelvőr» előfizetési ára tanulóknak egész évre 3 frt. Előfizetések Budapest (New-York palota) küldendők.

Millenniumi történet. Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő «A magyar nemzet története» című tíz kötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) 62. és 63. füzetével a második kötet, be lön fejezve. A harmadik kötet, az «Anjouk kora» tudvalevőleg két hónappal ezelőtt megjelent. Ezek a füzetek különösen azért érdekesek, mert ezekben Marczali Henrik az Árpádkorbeli művelődés történetét írja meg rendkívüli elevenséggel és alaposággal. Szól pedig az alkotmány fejlődéséről, a törvényhozásról, a kunok letelepítéséről, az egyházi viszonyokról, az irodalomról, építészetéről, különösen a csucsives építési modor elterjedéséről, mely az utolsó Árpádok korszakába esik. Nagyon tanulságosak Marczali Henrik fejtegetései az akkori társadalmi viszonyokról, nevezetesen az urak és nemesek állásáról, a vármegyei életéről és ebben a tekintetben igen sok érdekes adattal világítja meg a megye szerepét és fejlődését. A jeles monográfiát, a mely legteljesebb azok között, melyek eddig az Árpádkorszakról megjelentek, lendületes «Végszóval» fejezi be a tudós szerző, a melyben rámutat arra az óriási haladásra, a melyet a magyar nemzet a honfoglalástól számítva 400 évig tett az utolsó Árpád király kihalásáig, a mi 1301. évben következett be. Ezalatt a 400 év alatt valószínűleg Európa legműveltebb nemzetének egyikévé küzdötte fel magát a magyar. A közel 700 lapra terjedő kötethez kimerítő tartalomjegyzék van csatolva. Ennek a két utolsó füzetnek is pompás műmellékletei es sikerült szövegekpei vannak. Az egyes füzetek ára 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombaton egy-egy füzetet kapnak.

FEJTÖRŐ.

— Rovatvezető: Csizsár József. —

1. Számítási kérdés:

Egy gyalogos, ki minden 7 órában 4 mérföldet halad B helységből indul ki, ugyanakkor egy 8 mérföldnyire hátrább fekvő A helységből egy lovas indul és minden 3 órában 4 mfdet fut. — Ha mindenik csak 1 és fél óráig pihen, hány óra alatt éri utol a lovas a gyalogost?

2. Földrajzi kérdés.

Melyik város az Milano olasz tartományban, a hol a lombard szövetséges legyőzte Barbarossa Frigyeset? Mikor történt ez?

3. Történelmi kérdés.

Ki volt az a nápolyi származású hadvezér, a ki a páviai ütközetben 1525-ben kezdte meg katonai pályáját? Majd V. Károly, majd pedig I. Ferdinánd szolgálatában állott. Részt vett Bécs védelmében 1532. Harczolt a schnialkadeni háboruban. 1551. hova küldetett és kikkel?

4. Természettudományi kérdés.

A giraffe vagyis zsiráf, melyik családba és rendbe tartozik? Milyen magasra nő? Hány nyakesigolyója van? A himnek mi van a homlokán? Hol tartózkodik és mivel él? Mikor került először élve Európába?

6. Képtalány.

A 11. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése: **Számítási kérdés:** Az egyenlet ez: $20 + x^2 + 20 - 4x = 20$, $x = 8$ személy kap $1/2$ forintot, 12 kap $1/3$ forintot. **Földrajzi kérdés:** Médiá, Iránnak északnyugati hegyes vidéke. **Történelmi kérdés:** Murray Jakab Stuart V. Jakab természetes fia, Stuart Mária távoztása után volt Skócia régense. Stuart Mária grófi méltóságra emelte, de ő ezzel szemben a legnagyobb hálátlanságot tanúsította. Eppen azért Hamilton, Stuart Mária híve megölte 1569-ben. **Természettudományi kérdés:** A fekete harkály (picus martius). Tartozik a madarak osztályába, a kuszók családjába és a harkályok rendjébe. **Fizikai kérdés:** Siemens Ernő Werner. **Képtalány:** Kit a kigyó megeszi, az a gyiktól is fél.

Helyesen megfejtették: Györkö Sándor, Brüll Imre, Weiskopf Rezső, Rigó Ferencz, Perl Jenő, Kánitz László, Kvapil Jenő, Spitzer Zoltán, Kovács János, Kukuberger Henrik, Schnauffer Ferenc, Sztójánovics, Ferencz, Weigl Géza, Trammer Samu, Rónai Ede, Spitzer Lajos, Fodor László, Komáromy Ödön, Biró Lajos, Balogst?

ranyai József, Kulcsár Lajos, Temesváry Ernő, Egressy Árpád, Steiner Jenő, Hoffman Richárd, Tarnay István, Láposy Dezső, Kerekes József, Nagy Miklós.

A kitűzött jutalmat *Steiner Jenő* (Budapest, Arany János-utca 30. sz.) nyerte el, a ki azt a szerkesztőségben bármikor átveheti.

VEGYESEK.

Márczius 15. A fumei m. k. állami főgimnázium ifjúságának magyar társalgó-köre márczius 15-ét karénnel és szavallatokkal egybekötött szép ünnepet rendezett. Az ünnepi beszédet Tóth Elemér ifjúsági elnök tartotta; szavaltak még Jilly és Blasich tauulók. — A fumei m. kir. állami felső kereskedelme is fényes dísz ülést rendezett, melyen a tanári testületen és az ifjúságon kívül nagyszámu közönség vett részt. A műsor a következő volt: Petőfi. Nemzeti dal. Szavalta Serdoz J. — A magyar szabadságharc története. Kubinyi F. dolgozata. Petőfi egy gondolat bánt engemet. Szavalta Thomandl E. — Walter Scott: Love of country. Szavalta Löbl M. — Tinódi: Eger viadala, Hegedün előadták: Bauer V., Premuda G., Dorcich E., Barbieri A. — Petőfi Sándor és a márcz. napok. Thomandl E. dolgozata. — Petőfi S. De Patria, Bolla P. E. fordítása. Seidocz J. — Czuczor. Riadó Szavalta Löbl M. — A szép ünnepet a «Kossuth nóta» fejezte be. Hegedün Pauer V., Premuda G., Dorcich E., Fonda R., Fürst E. és Barbieri A.

A VI. ker. áll. főreál. V. és VI. osztályának növendékei kegyeletes módon ünnepelték meg a sajtó felszabadulás évfordulóját. Az ifjúság díszes magyar ruhában jelent meg. Schvarcz Adolf VI. o. t. ünnepi beszéde után Pollák Rezső VI. o. t. Petőfi «A külföld magyarjaihoz» című költeményt szavalta el. Szavaltak még: Gross V. o. t. Abrányi E. «Magyar zászló» Smilovits VI. o. t. Arany «A ledölt szobor» Ostreicher V. o. t. Rudnyánszky «Riadó» Halász VI. o. t. Tompa M. «A gólyához». Ezek után az ünnepély véget ért.

A kis-kun halasi ev-ref. főgymnásium önképzőköre márczius 22-én Kossuth Lajos emlékeztetere ünnepet rendezett. Az ünnepet Korda Imre tanár ur nyitotta meg emlékeztetésével. Erre következett az ifj. énekhar több dala, majd Kolozsváry L. 7. o. t. és Bartok Lajos 8. o. t. szavallata; Kiss Tamás 7. o. t. felolvasása és Fülöp S. 8. o. t. záróbeszéde után az ifjúság a Kossuth nóta éneklése közben szétoszlott.

A győri állami főreáliskola ifjúsága márczius 15-két az intézet 23 éves fennállása óta az idén ünnepelte meg először. Szombaton este 6 órakor az iskola torna-csarnoka zsufolásig megtelt a legvágatottabb közönséggel. A műsor, melynek minden száma megfelelt a hallgatóság várakozásának, a következő volt: Királyhimnus. Jókai szövegére írta Kirchner Elek főreáliskolai énektanár ur, előadta az ifjúsági énekhar. Ünnepi beszéd, tartotta Unger Jenő VIII. o. t. Szépen és meglepő ügyességgel vázolta benne a szabadság napjának bujdoklását, felvirradását és verőfényét. Magyar népdalok Nem hallottam soha . . . , Csárdás kis kalapot veszek; énekelte az ifj. énekhar. A szabadság napja; óda, írta Kozma Andor, szavalta Pokorny János VIII. o. t. — A szónoklat, a dalok valamint a lelkeshangu szavallat nagy tetszést aratott. Moskovsky «Valse-ja következett ezek után, zongorán előadta Schön Hermin urhölgy, Kirchner E. ur tanítványa. Magyar népdalok Petőfi — Arany: A toronyban . . . , Cserebogár . . . Kipfelhauser verseiből szavallt el Mersich Aladár VIII. o. t. egy párt. Tóth Kálmán e parodisztikus költeményeit a közönség jóízű kacagása kísérte. Forstmayer Richard ur lépett a pódiumra s Gölterman Románeczát és néhány népdalt, a melyet Kirchner E. irt át gondokára játszottta el. E kitűnő cellista, ki szivességből vett részt a hangversenyen, valóságos ovációban részesült. A hallgatóság élénk figyelemmel kísérte azt a néhány kedves magyar táncdarabot, melyet Schön Hermin és Biri urhölgyek igen szépen adtak elő. A műsor fénypontjai következtek ez után. Várad Antal melodramáját «Petőfi Hortobágyon» melyhez Kun László oly bájos zenét irt, szavallt el Forstner Tivadar VII. o. t. Kisérték: Kirchner tanár ur zongorán, Maitinszky Zoltán VI. o. t. hegedün és Gissy József V. czimbalmon a darab bravuros előadása nagy gyöngyörűséget szerzett a közönségnek. Talpra magyar! Petőfi szövegére írta Hubay Jenő. Énekelte az ifj. énekhar; kísérték Schön urhölgyek zongorán az ujonnan szervezett ifj. zenekar, melynek ez volt az első szereplése. — E dal megkapó szépségeivel egyesült azon lelkesedés, mely az előadókat hevítette, úgy, hogy a hallgatóság elragadtatva, falrengető tapsvihar közt ismételtette meg. A jelen volt 48-as honvédek könnyező szemekkel hallgatták a dicső márcziusi napok ez örök szépségű emlékét. A közönség azon meggyőződéssel tért haza, hogy a reális-tak első márcziusi ünnepélye kitűnően sikerült. A kiszorult szülők és az ifjúság előtt vasárnap megismételték a hangversenyt.

«Kosmos» műintézet nyomása, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:

Dr. RUPP KORNÉL
főgymnásiumi tanár.

Kiadja a „Kosmos” műintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.

SZERKESZTŐSÉG:

Budapest, IX., Soroksári-utca 31.

KIADÓHIVATAL:

Budapest, VI., Teréz-körút 23. sz.

HIRDETÉSEK

felvételnek és jutányosan számíttatnak

Husvét ünnepén.

(*) Soha el nem muló édes érzellemmel köszöntlek téged, keresztényvilág legszebb ünnepe, Husvét!

Te az életnek vagy képe, az életé, mely a szent természet ölen fakad, s az örökkévalóságé, mely a feltámadás után következik.

Életet fakasztasz a természetben, előhivod rügyéből a kipattanó bimbót, bokrai közül a bujdosó madarat, lágy öléből a csevegő csermelyt.

Elűzöd a téli felhők komoran kavargó gomolyait kékké és ragyogóvá teszed az égboltozatot.

Derűt varázolsz az ember homlokára, ünneppé teszed a hétköznapot, letörölöd lelkünk-ről az életgond porát, fölemelsz és visszaadsz önmagunknak.

Odaállsz a tél és a tavasz közé, kezéd buzditólag emeled fel, s munkára serkentesz. Nyomodban új élet fakad, a munka edesebb, a teher könnyebb lesz.

A tél hidegéből kibontakozónak te vagy a jutalom, a szegénynek te vagy az öröme, a gyermeknek te vagy a vágya, a világnak te vagy a megváltása.

Örök emléke vagy a megváltásnak, annak a nagy titoknak, mely a keresztény világ millióinak hite alapját képezi.

Hiszszük, hogy van megváltás, van föltámadás!

Minden megváltás halál, minden föltámadás élet.

A mi hazánk is megvolt halva, véres áldozatba került, hogy föltámadhasson. Ezer és ezer halál volt az áldozat, hogy új életre kelhessen, egy szebb és jobb életre, mint a mi-

nőt élt. Föltámadt az elnyomatásból s a szabadság életére ébredt.

A szabadság megteremtette a műveltséget, a műveltség az előrehaladást. Egy új Magyarországot támadt fel, melynek egy évezredre van joga visszatekinteni . . .

De ki fogja a nemzetet előre vinni a jövőben? Egy új nemzedék, mely a mi nyomunkba lép s melynek kötelessége apai örökségét becsülettel ápolni, gondozni, gyarapítani.

Te vagy az új nemzedék, magyar ifjúság! Te vagy az örökös, a kire a haza jóléte előmozdításának nagy feladata vár. A te tudásod, a te műveltséged, a te lelkiismeretes becsületességed, a te jellemzilárdságod lesz alapja a haza jövő nagyságának.

Áldozatra kész, művelt, tanult, honszerető nemzedékre van szüksége a te hazádnak; annak a jóléte és boldogsága egész, tökéletes és nem félig művelt, csiszolatlan embereket kíván.

A husvét reád nézve is a föltámadás ünnepe lehet: ébredj fel tespedésedből, támadjon fel benned az új ember, a ki szent elhatározással és erős akarattal teljesíti kötelességét most, a jelenben, mint tanulóifju s majdan a jövőben, mint hű fia hazájának, s művelt, tanult, képzett tagja a társadalomnak.

Ha talán eddig nem feleltél meg becsülettel kötelességednek, van még idő, hogy helyrehozd mulasztásaidat s pótolod azt, a mit pótolnod szent kötelességed.

Legyen a husvét ünnepe a te feltámadásod ünnepe is, hogy a te tavaszod is meghozza bimbóját, virágát, mely a hazának benned becsület, buzgó, hű fiut terem.